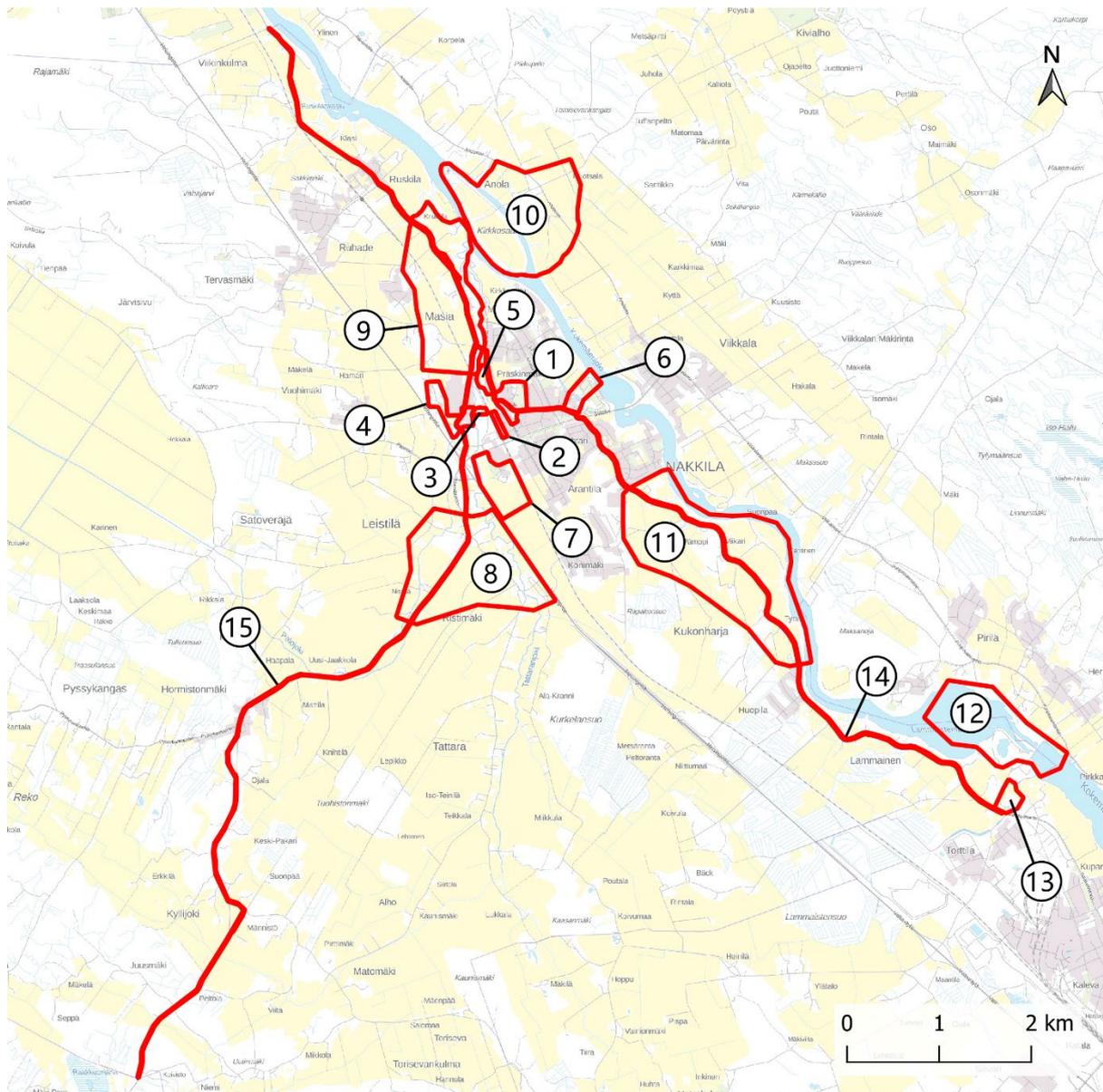

Satakunnan maakunnallisesti
merkittävät rakennetut
kulttuuriympäristöt
2023

NAKKILA

Nakkilan arvoalueet kartalla

1. Nakkilan kirkon seutu
2. Nakkilan rautatieasema-alue
3. Seurojentalo Karhula
4. J. W. Suomisen nahkatehdas ympäristöineen
5. Nakkilan keskustan vanhat liikerakennukset
6. Kirkonkylän koulu ympäristöineen
7. Villilän kartano
8. Leistilän ja Tattaran kylät
9. Masian kylä ja kulttuurimaisema
10. Anolan kartano ja Kirkkosaari
11. Kokemäenjoen etelärannan kulttuurimaisema
12. Harjavallan voimalaitos ja Lammaistenlahti
13. Uuloon tila
14. Huovintie
15. Pohjanlahden rantatie

MUUTOKSET

ALUEET	POISTETTU, SY	SISÄLTYY ALUEESEEN	UUSI NIMI
Nakkilan kirkkomaisema			Nakkilan kirkon seutu
J.W. Suomisen nahkatehdas ympäristöineen			
Masian kylä ja kulttuurimaisema			
Villilän kartano			
Leistilän ja Tattaran kylät ja kulttuurimaisema			Leistilän ja Tattaran kylät
Hormiston mäki	paikallisesti merkittävä		
Hormisto-Tattara-Leistilä-Masia, viljelysmaisema	maisema-alue		
Pyssykankaan tienvarsiasutus	paikallisesti merkittävä		
Kyllijoen kulttuurimaisema	maisema-alue		
Leistilänjärven kulttuurimaisema	maisema-alue		

ALUEET	POISTETTU, SYY	SISÄLTYY ALUEESEEN	UUSI NIMI
Anolan kartano ja Kirkkosaari			
Harjavallan voimalaitos			Harjavallan voimalaitos ja Lammaistenlahti
Kirkonkylän koulu ympäristöineen			UUSI ALUE
Nakkilan keskustan vanhat liikerakennukset			
Nakkilan rautatieasema-alue			UUSI ALUE
Uuloon tila			UUSI ALUE
Seurojentalo Karhula			UUSI ALUE
Kokemäenjoen kulttuurimaisema			Kokemäenjoen etelärannan kulttuurimaisema
Huovintie			
Pohjanlahden rantatie			

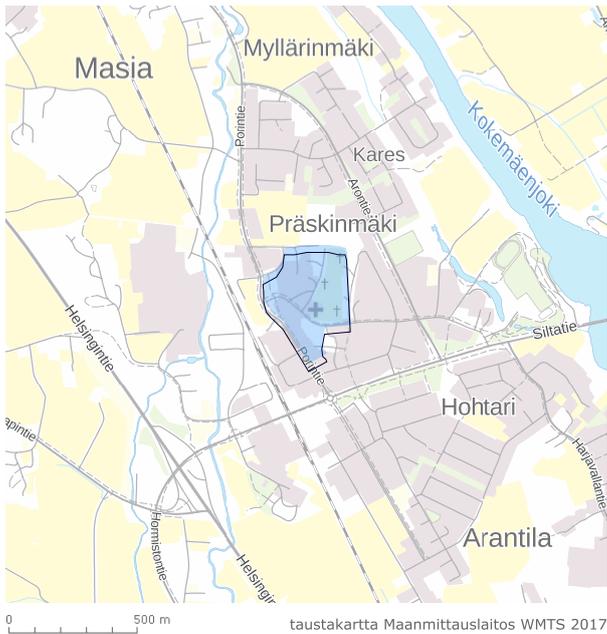
Satakunnan rakennusperintö 2005 kohteet	POISTETTU, SYY	SISÄLTYY ALUEESEEN	UUSI NIMI
Seurojentalo Karhula		Seurojentalo Karhula	
Nakkilan rautatieasema		Nakkilan rautatieasema-alue	
Työväentalo Koti	paikallisesti merkittävä		
Nakkilan kotiseutumuseo		Kirkonkylän koulu ympäristöineen	
Ruskilan kivisilta	paikallisesti merkittävä		
Penttala, Soinila	paikallisesti merkittävä		
Mäkelä, Soinila		Kokemäenjoen etelärannan kulttuurimaisema	
Viikari, Kukonharja		Kokemäenjoen etelärannan kulttuurimaisema	
Pämppi, Kukonharja		Kokemäenjoen etelärannan kulttuurimaisema	
Uuloo, Lammainen		Uuloon tila	
Harjavallan voimalaitos		Harjavallan voimalaitos ja Lammaistenlahti	

PAKKI - SATAKUNNAN MUSEO / ALUEEN INVENTOINTIRAPORTTI

Nakkilan kirkon seutu

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 30.6.2022

Kunta: Nakkila
Kylä/kosa: Nakkila
Aluetyyppi: arvoalue
Arvotus: maakunnallisesti merkittävä

Museoalan ontologian käsitteet

asuin kerrostalot · kirjastorakennukset · kirkkomaat · kirkkorakennukset · koulurakennukset · kunnanlääkärintalot · kunnantalot · seurakuntatalot ·

Kuvaus

Nakkilan kirkko on yksi modernin kirkkoarkkitehtuurimme tärkeimpiä monumentteja. Arkkitehti Erkki Huttusen suunnittelema funktionalistinen kirkkorakennus valmistui vuonna 1937 tehtailija J.W. Suomisen testamenttivarojen turvin. Kirkkosalia kattaa akustisesti muotoiltu sahanterämäinen puupaneelikatto. Kirkon kellarikerroksessa on lahjoittajan krypta. Kirkon valkeat seinät ja korkea betonitorni näkyvät kauas ympäristöön.

Kirkon välittömässä läheisyydessä on arkkitehti Juha Leiviskän suunnittelema seurakuntakoti vuodelta 1970.

Kirkkoa vastapäätä sijaitsevaan, 1859 rakennettuun tiiliseen lainajyvämäkasiiniin on vuonna 1977 sisustettu Nakkilan meijerin 1920-63 toimineen juustolan kalusto, joka on esillä alkuperäisessä järjestyksessä.

Kirkkomaisemaan liittyy myös Nakkilan hallinnollinen keskus. Metsämaa on rakennusmestari Valle Antilan vuonna 1937 suunnittelema funktionalistinen kunnanlääkäriin asuintalo, joka on toiminut myös Nakkilan kunnantalona. 1950-luvulla viereen rakennettiin uusi kunnantalo. Vanhan Porintien varrella on myös 1970 valmistunut kirjasto ja kaksi asuin kerrostaloa samalta ajalta, jotka muodostavat yhtenäisen kokonaisuuden. Kirkon luoteispuolella sijaitsee Nakkilan vuonna 1960 valmistunut yhteiskoulu ja lukio.

Arviointi

Funktionalistisen kauden kirkkoarkkitehtuuria sekä modernia arkkitehtuuria maisemallisesti merkittävällä paikalla. Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu ympäristö.

Arvot:

historiallinen: sivistyshistoria, kaavahistoria, hallintohistoria, kulttuurihistoria
rakennushistoriallinen: harvinaisuus, edustavuus, alkuperäisyys, historiallinen

todistusvoimaisuus, historiallinen kerroksisuus
maisemallinen: taajamakuvalisesti merkittävä

Kohteet

Ei kohteita.

PAKKI - SATAKUNNAN MUSEO / ALUEEN INVENTOINTIRAPORTTI

Nakkilan rautatieasema-alue

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 2022

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 2022

taustakartta Maanmittauslaitos WMTS 2017

Kunta: Nakkila
Kylä/kosa: Nakkila
Aluetyyppi: arvoalue

Arvotus: maakunnallisesti merkittävä

Museoalan ontologian käsitteet

rautatieasema-alueet · rautatieasemat ·

Kuvaus

Nakkilan puinen rautatieasema on rakennettu vuoteen 1895 mennessä pysäkin tyyppiirustusten mukaan. Sitä on laajennettu alkuperäistä rakennustapaa noudattaen vuosina 1910 ja 1927-32. Ratamestarin ja asemamiehen asuintalo rakennettiin ilmeisesti samoihin aikoihin kuin rautatieasemakin eli vuoden 1895 tienoilla Bruno Granholmin tyyppiirustusten mukaan.

Arviointi

Hyvin säilyneet, ajalleen tyypilliset 1890-luvun rautatierakennukset aivan kunnan keskustassa.

Arvot:

historiallinen: liikenteen historia

rakennushistoriallinen: tyypillisuus, edustavuus, alkuperäisyys, historiallinen

todistusvoimaisuus

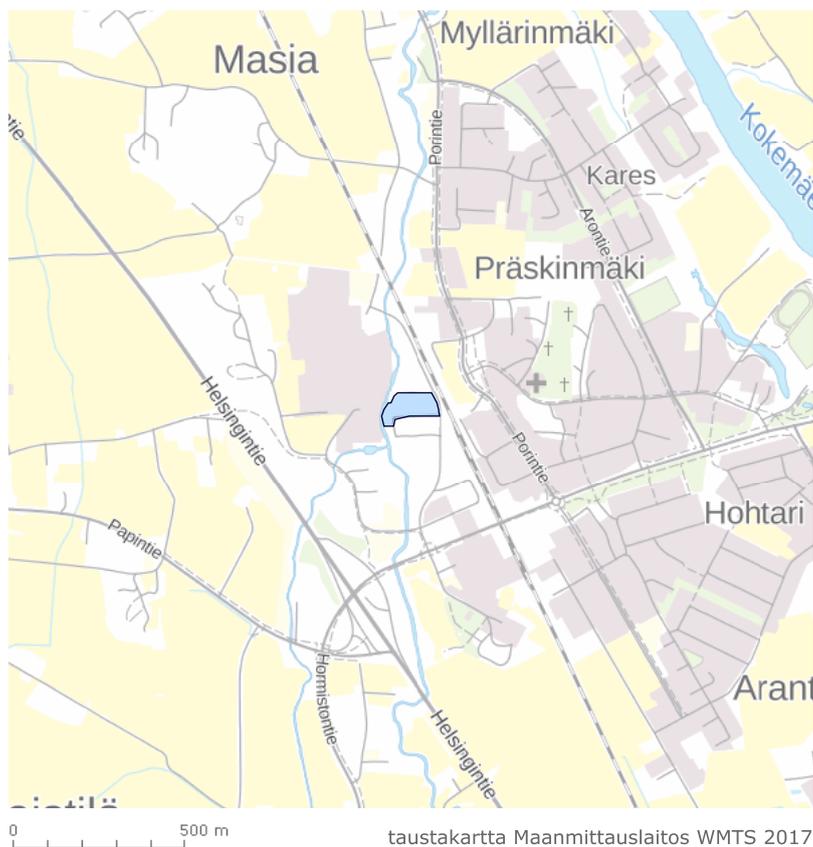
maisemallinen: taajamakuvallisesti merkittävä

Kohteet

Ei kohteita.

PAKKI - SATAKUNNAN MUSEO / ALUEEN INVENTOINTIRAPORTTI

Seurojentalo Karhula

Kunta: Nakkila
Kylä/kosa: Nakkila
Aluetyyppi: arvoalue
Arvotus: maakunnallisesti merkittävä

Museoalan ontologian käsitteet

muuntamot · seurantalot ·

Kuvaus

Seurojentalo Karhula on rakennettu vuonna 1922 rakennusmestari F.K. Erikssonin piirustusten mukaan. Arkkitehtonisesti hyvin edustavassa, klassistisessa puurakennuksessa ovat toimineet maataloustuottajat, paikallinen nuorisoseura, suojeluskunta ja lotat.

Tattarajoen itäpuolella Kirkkopolun päässä on Suomen kopiksi nimitetty tiilirakenteinen sähkömuuntaja todennäköisesti 1920-luvulta.

Arviointi

Seurataloarkkitehtuuria ja sähkömuuntaja 1920-luvulta.

Arvot:

historiallinen: aatehistoria, kulttuurihistoria

rakennushistoriallinen: edustavuus, alkuperäisyys, historiallinen todistusvoimaisuus

maisemallinen: taajamakuvallisesti merkittävä

Kohteet

Ei kohteita.

PAKKI - SATAKUNNAN MUSEO / ALUEEN INVENTOINTIRAPORTTI

Nakkilan keskustan vanhat liikerakennukset

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 2022

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Uusi-Seppä Niina
Kuvausaika: 31.8.2009

Kunta: Nakkila
Kylä/kosa: Nakkila
Aluetyyppi: arvoalue

Arvotus: maakunnallisesti merkittävä

Museoalan ontologian käsitteet

liikerakennukset ·

Kuvaus

Nakkilan kirkon maisemaan liittyy maantien varressa vanhoja puisia liikerakennuksia. Suomalainen on 1800- ja 1900-luvun vaihteessa rakennettu entinen apteekki ja Terijoelta 1920-luvulla siirretty Penttala on entinen Penttalan sisarusten matkustajakoti. Hieman kauempana aivan tien varrella sijaitsee maakauppias Jokelan mahdollisesti ennen vuosisadan vaihdetta rakennuttama talo.

Arviointi

Kirkonkylän vanhoja liikerakennuksia historiallisen tien varrella 1900-luvun alusta.

Arvot:

historiallinen: kaupankäynnin ja liikenteen historia

rakennushistoriallinen: tyypillisuus, edustavuus, alkuperäisyys, historiallinen

todistusvoimaisuus

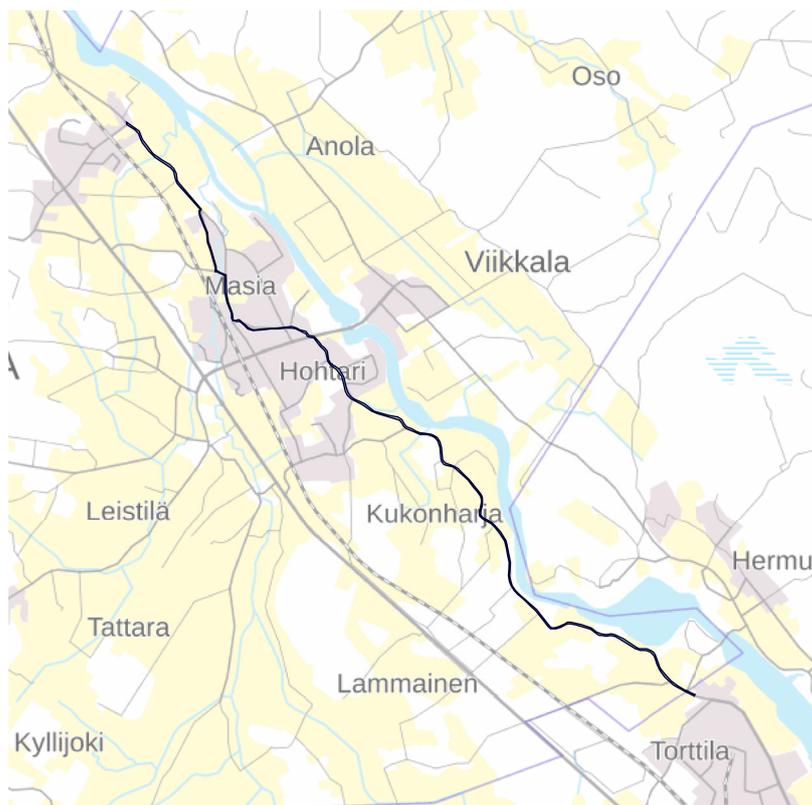
maisemallinen: taajamakuvallisesti merkittävä

Kohteet

Ei kohteita.

PAKKI - SATAKUNNAN MUSEO / ALUEEN INVENTOINTIRAPORTTI

Huovintie

Kunta: Nakkila
Kylä/kosa: ei määritelty
Aluetyyppi: arvoalue
Arvotus: maakunnallisesti merkittävä

Museoalan ontologian käsitteet

liikenneväylät ·

Kuvaus

Huovintie on keskiajan huomattavimpiin kuulunut tie, joka yhdisti Kokemäenjoen suun kauppa- ja asutusalueen sisempään Euran-Säkylän-Köyliön asutusalueeseen ja Varsinais-Suomen jokiasutuksen latvoihin.

Huovintie johtaa pitkin helppokulkuista hiekkakangasta Turusta Loimaan ja Köyliönjärven kautta Kokemäelle ja sieltä edelleen Lammaisten ja Nakkilan kautta Ulvilaan. Huovintien kangasharjulla kulkeva osa on ollut käytössä jo esihistoriallisen ajan kauppa- ja eräretkillä. Tämä helppokulkuihin harjumaastoon syntynyt reitti palveli ensisijaisesti kaukoyhteyksiä.

Arviointi

Satakunnan tärkeimpiä keskiajan kulkureittejä. Valtakunnallisesti merkittävä.

Arvot;
historiallinen: liikenteen historia

Kohteet

Ei kohteita.

PAKKI - SATAKUNNAN MUSEO / ALUEEN INVENTOINTIRAPORTTI

Kirkonkylän koulu ympäristöineen

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 30.6.2022

Kuvateksti: Museoalue
Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 2010

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 2010

Kunta: Nakkila
 Kylä/kosa: Arantila
 Alueyyppi: arvoalue
 Arvotus: maakunnallisesti merkittävä

Museoalan ontologian käsitteet

koulurakennukset · museorakennukset · työsuhteasunnot · urheilukentät ·

Kuvaus

Vuonna 1955 Nakkilan kunnalle myönnettiin oikeus perustaa kokeilutarkoituksessa päiväjätkokouluna toimiva ammatillinen jatkokoulu. Koulu aloitti toimintansa uuden kansakoulun valmistuttua vuonna 1957 ja se oli ensimmäinen päiväjätkokoulu Porin piirissä. Vuonna 1958 tuli voimaan uusi kansakoululaki ja ammatillinen päiväjätkokoulu muuttui kansalaiskouluksi. Opettajille rakennettiin oma asuntola koulun viereen.

Koulun takana on vuonna 1951 perustettu ulkomuseo, jonka kaikki rakennukset on siirretty muualta. Päärakennuksena toimiva, 1870-luvulla rakennettu, entinen Porin rykmentin rumpalin puustelli on siirretty aivan läheltä Pakkalasta. Mamsellityyppinen tuulimylly on tuotu Kiukaisista, kyläseppän paja Tattaran kylästä ja luhti Ruskilan kylästä. Ulkomuseoalueen ja Kokemäenjoen välissä on kouluun liittyvä urheilukenttä.

Arviointi

Edustavaa jälleenrakennuskauden kouluarkkitehtuuria, ulkomuseoalue ja urheilukenttä Kokemäenjoen rantamaisemassa.

Arvot:

historiallinen: sivistyshistoria, kulttuurihistoria
 rakennushistoriallinen: tyypillisuus, edustavuus, historiallinen todistusvoimaisuus
 maisemallinen: taajamakuvallisesti merkittävä

Kohteet

Ei kohteita.

PAKKI - SATAKUNNAN MUSEO / ALUEEN INVENTOINTIRAPORTTI

J.W. Suomenisen nahkatehdas ympäristöineen

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 2010

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Pentti Pere
Kuvausaika: 2012

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Pentti Pere
Kuvausaika: 2012

Kuvateksti: Koskilinna
Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Pentti Pere
Kuvausaika: 2012

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Pentti Pere
Kuvausaika: 2012

Kuvateksti: J.W. Suomisen nahkatehdas
Kuvalaji: yksityiskohtakuva
Kuvaaja: Putkonen Lauri
Kuvausaika: 2004

Kuvateksti: J.W. Suomisen nahkatehdas
Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Putkonen Lauri
Kuvausaika: 2004

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Pentti Pere
Kuvausaika: 2012

Kuvalaji:
Kuvaaja:
Kuvausaika:

yleiskuva
Pentti Pere
2012

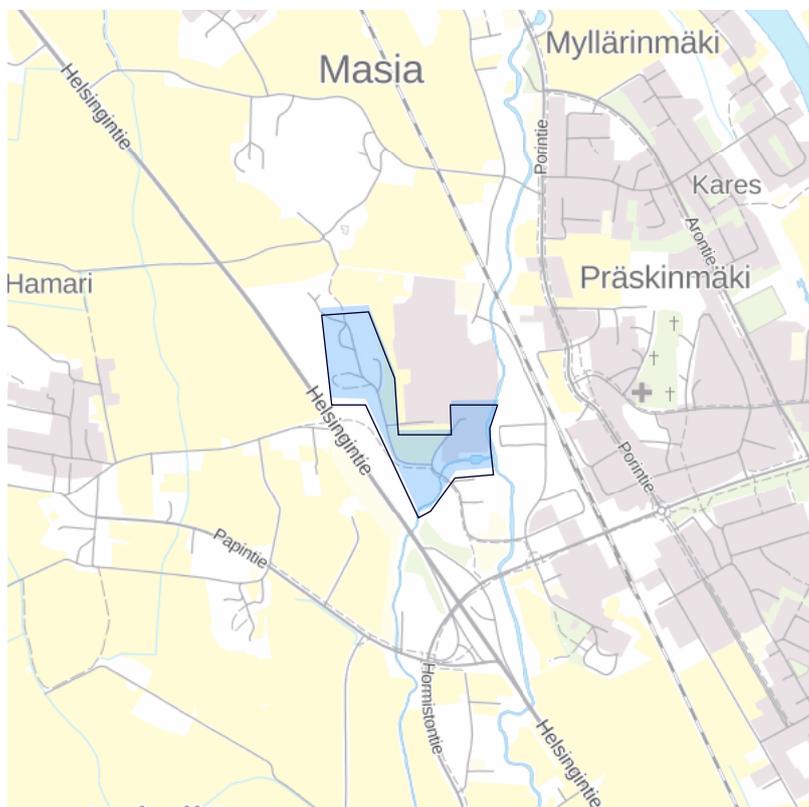
Kuvalaji:
Kuvaaja:
Kuvausaika:

yleiskuva
Pentti Pere
2012

Kuvalaji:
Kuvaaja:
Kuvausaika:

yleiskuva
Niina Uusi-Seppä
2010

taustakartta Maanmittauslaitos WMTS 2017

Kunta: Nakkila
Kylä/kosa: Masia
Aluetyyppi: arvoalue
Arvotus: maakunnallisesti merkittävä

Museoalan ontologian käsitteet

pappilat (virkatalot) · teollisuusrakennukset · teollisuusympäristö ·

Kuvaus

Juho Wiktor Suominen perusti 1898 pienen nahkimon, josta vuosien varrella kasvoi yksi maamme merkittävimmistä nahkatehtaista. Tehdasaluetta on laajennettu 1900-luvun alusta lähtien. Tattaranjoen varrella sijaitsevista tiillisistä tehdasrakennuksista vanhin osa on vuodelta 1908, laajennuksia on tehty 1916 ja 1929. Kolmikerroksinen entinen työväen asuntola Kivimuuri on vuodelta 1920. Puinen konttorirakennus on vuodelta 1913. Tehtailija J.W. Suomisen yksityiskodikseen rakennuttama Koskilinna valmistui 1928. Tämän klassistisen tiilirakennuksen suunnitteli arkkitehti Väinö Vähäkallio. Koskilinnan alkuperäinen sisustus on taiteilija Birger Hahlin käsiälaa. Rakennus liittyy kiinteästi läheiseen tehdasalueeseen ja sen ympärillä levittäytyy laajahko puisto. Tehdasalueen länsipuolella lähellä valtatieta on kaksikerroksinen kivinen asuinrakennus Vasara, joka on rakennettu 1936 rakennusmestari Helmisen suunnitelman mukaan. Tehdasympäristöön liittyy myös Nakkilan pappila, niin ikään kaksikerroksinen funkistalo vuodelta 1936, suunnittelijanaan rakennusmestari Saarenoja. Pappilan ja Koskilinnan välissä on 1800-luvulta peräisin oleva yksiholvinen kivisilta.

Arviointi

Historiallinen, paikkakunnan elämään monin tavoin vaikuttanut tehdas, johon liittyy runsaasti kulttuurihistoriallisesti arvokasta rakennuskantaa sekä Nakkilalle ominaista funkkista edustava harvinainen pappilarakennus. Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu ympäristö.

Arvot:

historiallinen: teollisuuden, kaupankäynnin ja liikenteen historia, henkilöhistoria, sosiaalihistoria, kulttuurihistoria
rakennushistoriallinen: harvinaisuus, edustavuus, alkuperäisyys, historiallinen todistusvoimaisuus
maisemallinen: taajamakuvallisesti merkittävä

Kohteet

Ei kohteita.

PAKKI - SATAKUNNAN MUSEO / ALUEEN INVENTOINTIRAPORTTI

Villilän kartano

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Uusi-Seppä Niina
Kuvausaika: 14.8.2009

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 2012

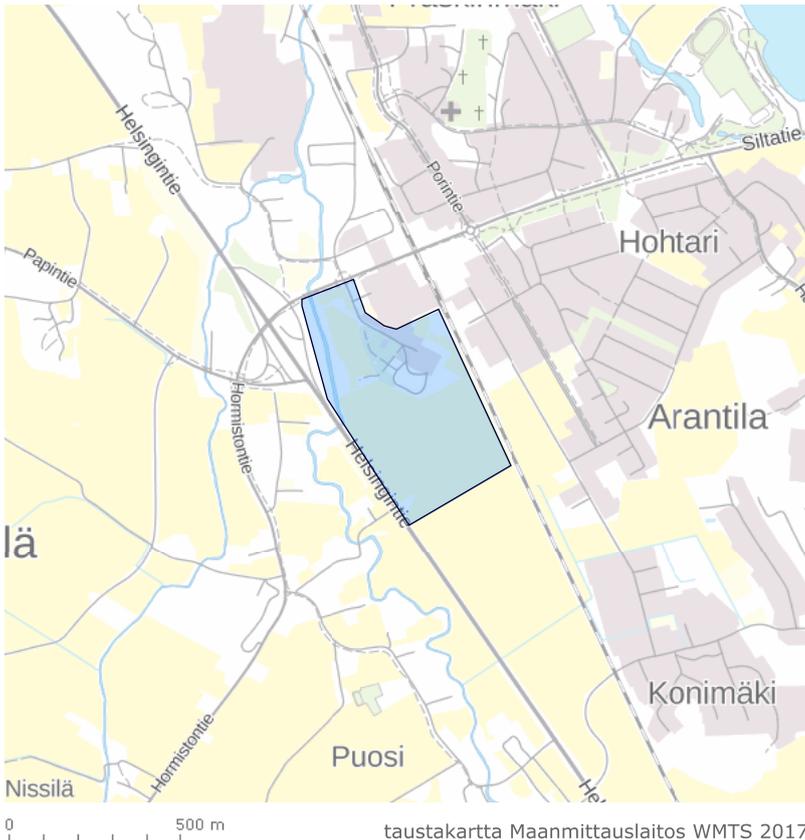
Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Uusi-Seppä Niina
Kuvausaika: 14.8.2009

Kuvateksti: Villilän kartano
Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Putkonen Lauri
Kuvausaika: 2004

Kuvateksti: Villilän kartano
Kuvajaji: yksityiskohtakuva
Kuvaaja: Putkonen Lauri
Kuvausaika: 2004

Kunta: Nakkila
Kylä/kosa: Villilä
Aluetyyppi: arvoalue
Arvotus: maakunnallisesti merkittävä

Museoalan ontologian käsitteet

kartanoiden
päärakennukset · kartanopuutarhat · maatalousrakennukset · navetat · tiilirakennukset ·

Kuvaus

Historiallinen kartanoalue, jossa päärakennus vuodelta 1852. Tämä A.F. Granstedtin suunnittelema rakennus kuvastaa tyyllisesti siirtymävaihetta empirestä uusrenessanssiin. Tiilinen navettarakennus on rakennettu alkuaan 1864 ja uusittu 1927 rakennusmestari Hjalmar Sirénin toimesta. Punatiilinen talli ja linnamainen vilja-aitta ovat vuodelta 1925. Ne ovat arkkitehtitoimisto Frosterus-Gripenbergin laatimien piirustusten mukaan tehtyjä. Tilalla vuodesta 1905 toiminut karjanhoitokoulu on toiminut myöhemmin työväen asuntona. Koulun rakennukset suunnitteli rakennusmestari Heikki Tiitola. Kartanoa ympäröi puisto ja sen eteläpuolelle levittäytyy peltomaisema.

Arviointi

1800-luvun keskivaiheen edustava kartanomiljöön rakennuksineen näkyvällä paikalla.

Arvot:

historiallinen: asutushistoria, sosiaalishistoria, kulttuurihistoria

rakennushistoriallinen: edustavuus, historiallinen todistusvoimaisuus

maisemallinen: tiemaisemassa merkittävä

Kohteet

Ei kohteita.

PAKKI - SATAKUNNAN MUSEO / ALUEEN INVENTOINTIRAPORTTI

Leistilän ja Tattaran kylät

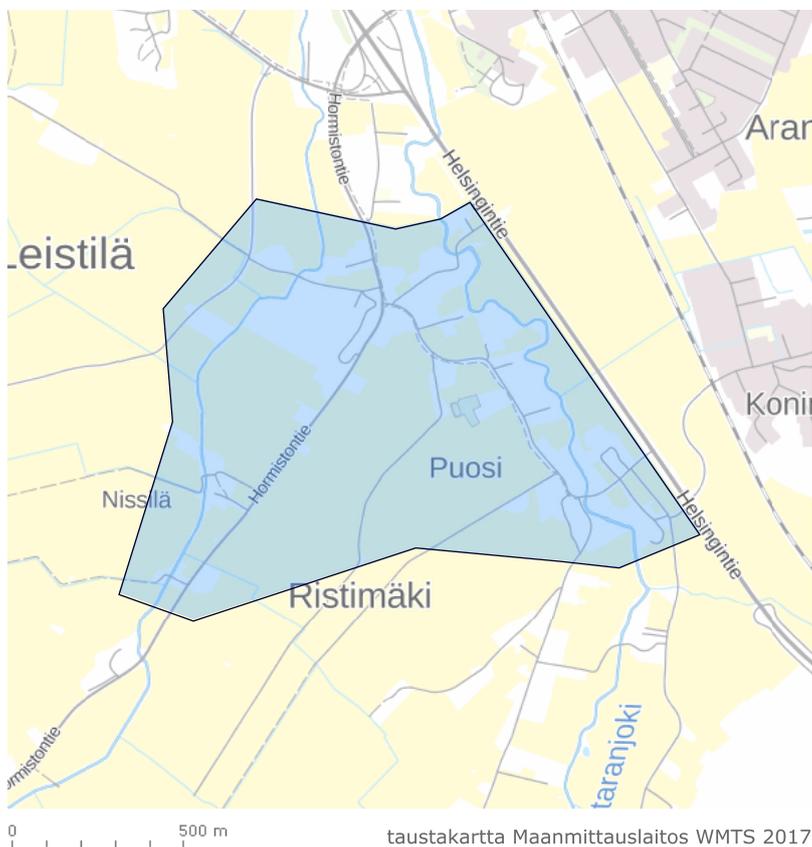
Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 2022

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 2012

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 2012

Kunta: Nakkila
 Kylä/kosa: Leistilä
 Aluetyyppi: arvoalue
 Arvotus: maakunnallisesti merkittävä

Museoalan ontologian käsitteet

kyläkoulut · kylämaisema · maatalousrakennukset · maatilat · maatilojen
 päärakennukset · meijerit ·

Kuvaus

Leistilän ja Tattaran kylät on asutettu varhaiskeskiajalla. Molemmat Tattaranjoen varrella sijaitsevat kylät ovat säilyttäneet varsin hyvin perinteisen rakenteen ja niiden rakennuskanta on iäkästä. Maisemallisesti kylät näyttävät edustavasti Pori-Helsinki tietä matkaavalle kapean peltoaukean takaa. Erittäin laajat viljelyaukeat avautuvat niiden länsipuolella akselilla Tattara-Leistilä-Masia. Leistilän kylässä Jaakolan vanhempi, uusrenessanssityylinen päärakennus on vuodelta 1852, kivinavetta on vuodelta 1902. Tilan kohdalla Tattaranjoen ylittää vanha yksiaukkoinen kivisilta.

Sillan pielessä on vanha Osalan kaupparakennus 1800- ja 1900-lukujen vaihteesta. Tonttisillankorvan rakennus on vuodelta 1911.

Uusi-Huovarin kaksikerroksinen puiston ympäröimä päärakennus on vuodelta 1921.

Suunnittelijana oli rakennusmestari Heikki Honkanen. Tien varressa on vanharivi 1800-luvulta. Kylässä on lisäksi vanhaa rakennuskantaa mm. Lindin, Nissilän, Vanha-Lampolan ja Yrjölän tiloilla.

Nakkilan VPK:n komea, funktionalistinen paloasema on vuodelta 1938.

Tattarassa on säilynyt vanhaa rakennuskantaa mm:

Knihtin tilalla, jonka päärakennus on vuodelta 1900. Pihalla on kaksi 1800-luvun aittaa.

Tilaa ympäröi tiivis kuusiaita.

Tattaran kaksikerroksinen, aumakattoinen kivikoulu on vuodelta 1935. Sen suunnitteli rakennusmestari Niilo J. Ranne. Tien toisella puolen ovat Nakkilan Osuusmeijerin rakennukset, joissa vanhimmat osat vuodelta 1905, laajennuksia 1920, 1925 ja 1950-luvulla.

Kyläkeskuksessa perinteistä rakentamista edustavat Puosin, Vähä-Teinilän ja Tuora-Ojalan rakennusryhmät.

Arviointi

Laajan viljelytasangon laidalla sijaitsevat kaksi kylää, joissa on säilynyt monipuolisesti vanhojen mautilojen rakennuskantaa.

Arvot:

historiallinen: asutushistoria, sivistyshistoria, elinkeinohistoria, sosiaalhistoria,

rakennushistoriallinen: tyypillisuus, edustavuus, alkuperäisyys, historiallinen

todistusvoimaisuus

maisemallinen: kyläkuvallisesti merkittävä, osa maakunnallisesti arvokasta maisema-
aluetta

Kohteet

Ei kohteita.

PAKKI - SATAKUNNAN MUSEO / ALUEEN INVENTOINTIRAPORTTI

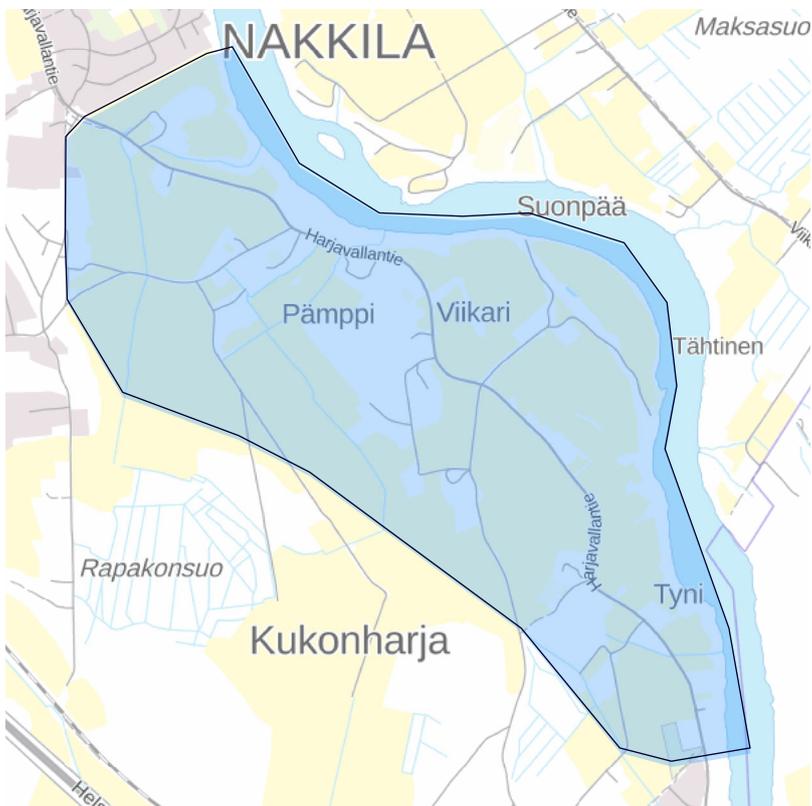
Kokemäenjoen etelärannan kulttuurimaisema

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 2022

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 2022

taustakartta Maanmittauslaitos WMTS 2017

Kunta: Nakkila
Kylä/kosa: Kukonharja
Aluetyyppi: arvoalue

Arvotus: maakunnallisesti merkittävä

Museoalan ontologian käsitteet

kyläkoulut · maatalousrakennukset · maatilojen päärakennukset · viljelysmaisema ·

Kuvaus

Soinilan kylässä mainitaan viimeistään 1600-luvun alussa kolme tilaa: Isopere, Mäkelä ja Penttala. Näistä Penttala on jäänyt asuinalueiden keskelle, mutta muut tilat sijoittuvat peltoaukean laidoilte.

Mäkelän alunperin paritupatyypin päärakennuksen hirsirungon vanhin osa on 1790-luvulta. Rakennusta on jatkettu 1900-luvun alussa, jolloin sen julkisivukoristelu uusittiin. Harmaakivinen karjarakennus on vuodelta 1890. Ulkorivin vanhin osa, porttiluhti periytyy sekin 1790-luvulta.

Viikarin tilan rakennusryhmä sijaitsee erittäin edustavasti Kokemäenjoen rantamaisemassa viljelysten ympäröimänä. Maantieltä johtaa pihaan koivukuja. Viikarin jugendtyylinen pitkä päärakennus on vuodelta 1914. Kivinavetta on vuodelta 1895. Lisäksi pihapiiriin kuuluu ryhmä talousrakennuksia.

Pämpin tilan talouskeskus sijaitsee vanhan Kokemäenjokea seuraavan maantien varrella. Pitkä, paritupatyypin päärakennus on 1800-luvulta ja komean kivinavetan rakennusvuodeksi on mainittu 1851.

Tien varrella sijaitsevan Härmälän pihapiiriin kuuluu 1920-luvulla rakennettu päärakennus ja joukko talousrakennuksia. Kukonharjan koulu on valmistunut vuonna 1933.

Arviointi

Jokivarren avara viljelymaisema, jossa useita edustavia maatilapihapiirejä.

Arvot:

historiallinen: asutushistoria, sivistyshistoria, sosiaalhistoria

rakennushistoriallinen: tyypillisuus, edustavuus, alkuperäisyys, historiallinen

todistusvoimaisuus,

maisemallinen: osa valtakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta

Kohteet

Ei kohteita.

PAKKI - SATAKUNNAN MUSEO / ALUEEN INVENTOINTIRAPORTTI

Masian kylä ja kulttuurimaisema

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 2022

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 2022

Kuvateksti: Vappula
Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 2012

Kuvateksti: Masian kylää
Kuvalaji: yksityiskohtakuva
Kuvaaja: Putkonen Lauri
Kuvausaika: 2004

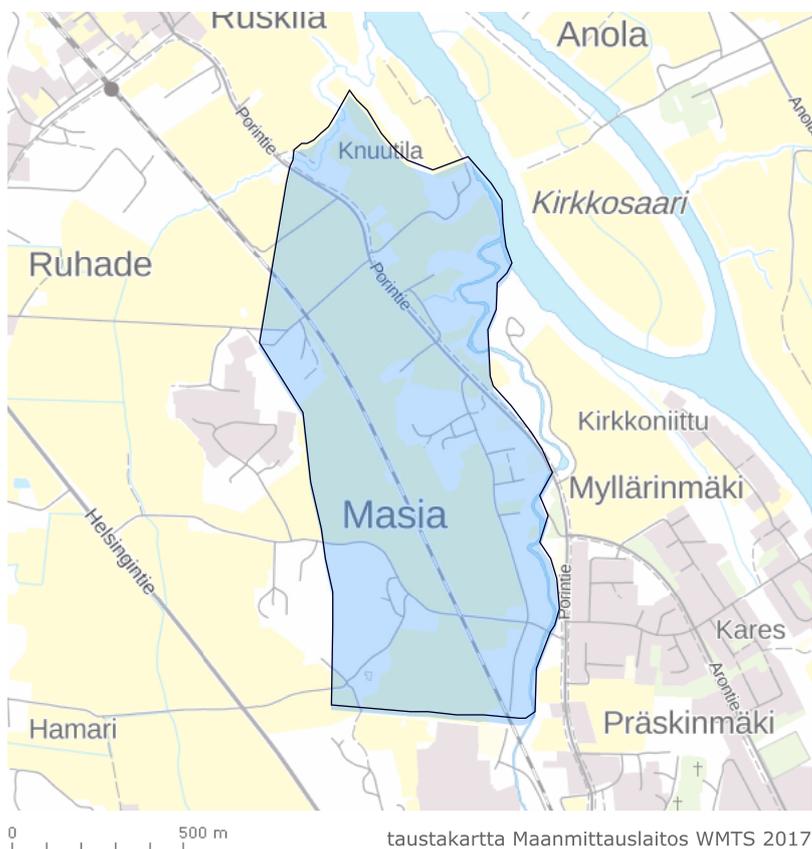
Kuvateksti: Masian kylää
Kuvajaji: yleiskuva
Kuvaaja: Putkonen Lauri
Kuvausaika: 2004

Kuvateksti: Masian kylää
Kuvajaji: yksityiskohtakuva
Kuvaaja: Putkonen Lauri
Kuvausaika: 2004

Kuvajaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 2022

Kunta: Nakkila
 Kylä/kosa: Masia
 Alueyyppi: arvoalue
 Arvotus: maakunnallisesti merkittävä

Museoalan ontologian käsitteet

aitat
 (talusrakennukset) · kivinavetat · kylämaisema · kylätiet · maatalusrakennukset · maatilat · maatilojen päärakennukset ·

Kuvaus

Masian kylä on asutettu varhaiskeskiajalla. Nykyisin asutustihentymä on Masian sillan luona. Sillan pielessä sijaitsevat Yli-Kuritun ja Talonpojan rakennusryhmät. Molempien tilojen päärakennukset ovat vuosilta 1916-17, talusrakennukset ovat vanhempia. Sillankorvan asuinrakennus on vuodelta 1934. Kyläkeskuksesta pohjoiseen sijaitsee 1914 rakennettu Lahdenrannan jugendtyylinen asuinrakennus.

Masian kylän pohjoispuolella on vanhan maantien varrella Myllärinkylän tiiivis kokonaisuus, jossa Rantasen, Koskisen ja Pietilän päärakennukset ovat 1800-luvun lopulta ja Nissilän vuodelta 1901.

Myllärinkylän pohjoispuolella maisema-alue jatkuu Ruhadeen, jossa tienvarressa sijaitsevan, edustavan Vappulan pihapiirin päärakennus on rakennettu 1907. Puontin vanha asuinrakennus on 1800-luvun alkupuolelta, Ranta-Ahteen asuinrakennus 1800-luvun keskivaiheilta ja Leppäkosken päärakennus vuodelta 1919. Knuutilan kivinen asuinrakennus vuodelta 1934 on rakennusmestari K.K. Sparfvénin piirtämä.

Rautatien länsipuolella Isomäen rinteessä sijaitsevat Mäntysaaren ja Mikolan 1800-1900-lukujen vaihteessa rakentuneet pihapiirit. Kuritunmäellä Perä-Kuritun vanha päärakennus on rakennettu 1800-luvun puolivälissä ja uusi 1920-luvulla. Pihapiiriin kuuluu lisäksi kaksi aittaa 1800-luvulta ja kivinavetta 1900-luvun alusta.

Uusi-Vankan edustavaan pihapiiriin kuuluu niin ikään vanha asuinrakennus 1800-luvulta ja uusi päärakennus 1920-luvulta sekä kaksi 1800-luvun aittaa.

Arviointi

Keskiaikaisperäistä kyläasutusta ja edustavia maatilapihapiirejä historiallisen tien varrella Kokemäenjokilaakson viljelymaisemassa.

Arvot:

historiallinen: asutushistoria, liikenteen historia, sosiaalhistoria

rakennushistoriallinen: edustavuus, alkuperäisyys, historiallinen todistusvoimaisuus

maisemallinen: taajamakuvallisesti merkittävä, osittain valtakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta

Kohteet

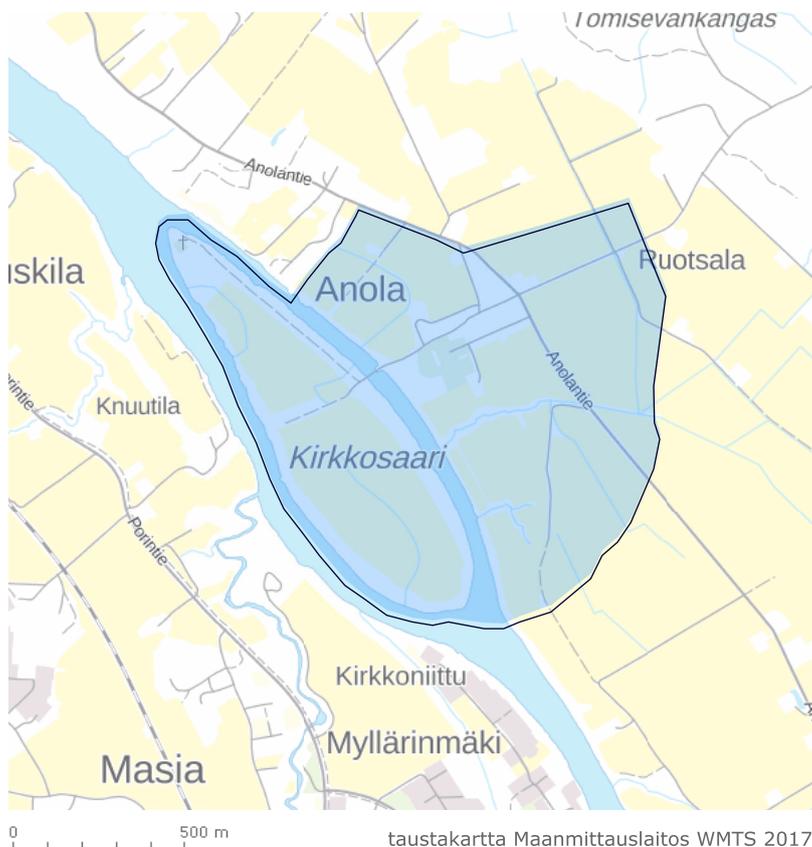
Ei kohteita.

PAKKI - SATAKUNNAN MUSEO / ALUEEN INVENTOINTIRAPORTTI

Anolan kartano ja Kirkkosaari

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 2022

Kunta: Nakkila
Kylä/kosa: Anola ja kyrkholm
Aluetyyppi: arvoalue
Arvotus: maakunnallisesti merkittävä

Museoalan ontologian käsitteet

kartanoiden päärakennukset · kartanopuutarhat · kartanot (maatilat) · kirkonpaikat ·

Kuvaus

Anola mainitaan historiallisissa lähteissä ensi kerran vuonna 1412. Myöhemmin tämä vanha allodiaalisäteri kuului mm. Horn-suvun omistukseen ja 1583-1630 Anolan omistajana oli Akseli Kurki. Vuonna 1938 valmistui arkkitehti Jarl Eklundin suunnittelema klassistinen päärakennus vanhan päärakennuksen paikalle. Kartanopihan reunalla on yksikerroksinen, alkuaan tilanhoitajan, asuinrakennus samalta ajalta.

Harmaakivestä rakennettu navetta on vanhimmilta osin 1700-luvun jälkipuolelta. Sitä jatkettiin 1800-luvun keskivaiheilla, jolloin rakennettiin myös tiilinen meijerirakennus, pakari ja paja sekä talli, jota on jatkettu 1900-luvun alussa. Kartanoalueen pohjoisosassa on kolmen tiilisen työväenasunnon ryhmä vuosilta 1937-38.

Kokemäenjokeen liittyvän puiston sanotaan olevan peräisin 1600-luvulta. Maisemapuutarhan luonteen se on saanut 1870-luvulla ruotsalaisen puutarha-arkkitehti Kurt Forsbergin toimesta ja nykyinen muoto on Paul Olssonin suunnittelema.

Kartanosta johtaa silta Kokemäenjoen Kirkkosaareen, jonka perimätieto on yhdistänyt Ulvilan vanhan kirkon paikkaan. Kartanon ympärillä levittäytyvät laajat viljelyaukeat.

Arviointi

Historiallinen kartanoalue, jossa päärakennus edustaa kartanoarkkitehtuurin nuorinta kerrostumaa. Valtakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö.

Arvot:

historiallinen: asutushistoria, sosiaalihistoria, hallintohistoria, kulttuurihistoria

rakennushistoriallinen: edustavuus, alkuperäisyys, historiallinen todistusvoimaisuus

maisemallinen: osa valtakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta

Kohteet

Ei kohteita.

PAKKI - SATAKUNNAN MUSEO / ALUEEN INVENTOINTIRAPORTTI

Harjavallan voimalaitos ja Lammaistenlahti

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 2022

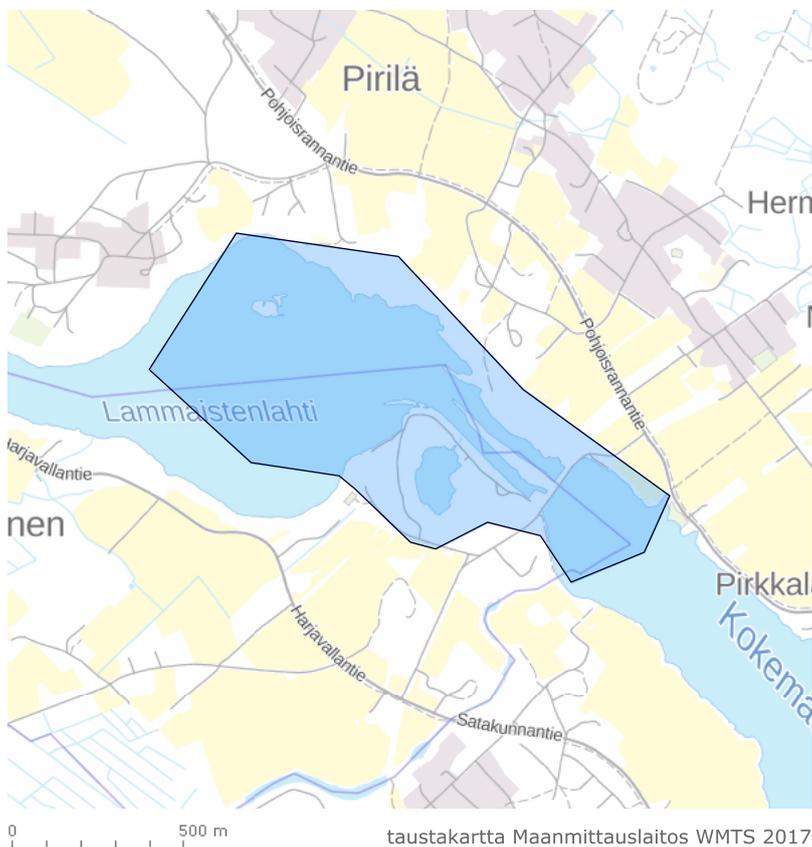
Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 2012

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 2012

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 2012

Kunta: Nakkila
Kylä/kosa: Lammainen
Aluetyyppi: arvoalue
Arvotus: maakunnallisesti merkittävä

Museoalan ontologian käsitteet

patorakennelmat · vesivoimalaitokset ·

Kuvaus

Lammaistenlahti oli jo keskiajalla merkittävä markkinapaikka, jolla kaupattiin pääasiassa Kokemäenjoesta pyydettyä lohta ja siikaa. Paikan keskeistä asemaa osoittaa sinne johtanut Huovintie. Viimeiset kalatokeet purettiin joesta 1900-luvun alussa. Kulttuurimaiseman nykyasuun on vaikuttanut oleellisesti voimalapadon rakentaminen vuonna 1939, jolloin vedenpinta nousi padon yläpuolella. Nakkilan ja Harjavallan rajalla sijaitseva funktionalistinen vesivoimalaitos on arkkitehti Erik Bryggmanin suunnittelema. Teknillisenä suunnittelijana oli insinööri Sandsund. Tiilestä muurattu voimala on aikansa tyyppillinen patolaitos pysty akselisine Kaplan-turbiineineen. Kahden turbiinin kokonaisteho on 72 MW, joten se on Etelä-Suomen toiseksi suurin vesivoimalaitos. Voimalaitokseen liittyi aikoinaan neljän puisen paritalon ryhmä vuodelta 1937. Puistokujanteen päässä on yhä kaksi näistä rakennuksista.

Arviointi

Suomen varhaisimpia suurvesivoimalaitoksia patorakennelmineen vanhassa kulttuurimaisemassa.

Arvot:

historiallinen: asutushistoria, teollisuuden, kaupankäynnin ja liikenteen historia
rakennushistoriallinen: harvinaisuus, edustavuus, alkuperäisyys, historiallinen todistusvoimaisuus
maisemallinen: osa valtakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta

Kohteet

Ei kohteita.

PAKKI - SATAKUNNAN MUSEO / ALUEEN INVENTOINTIRAPORTTI

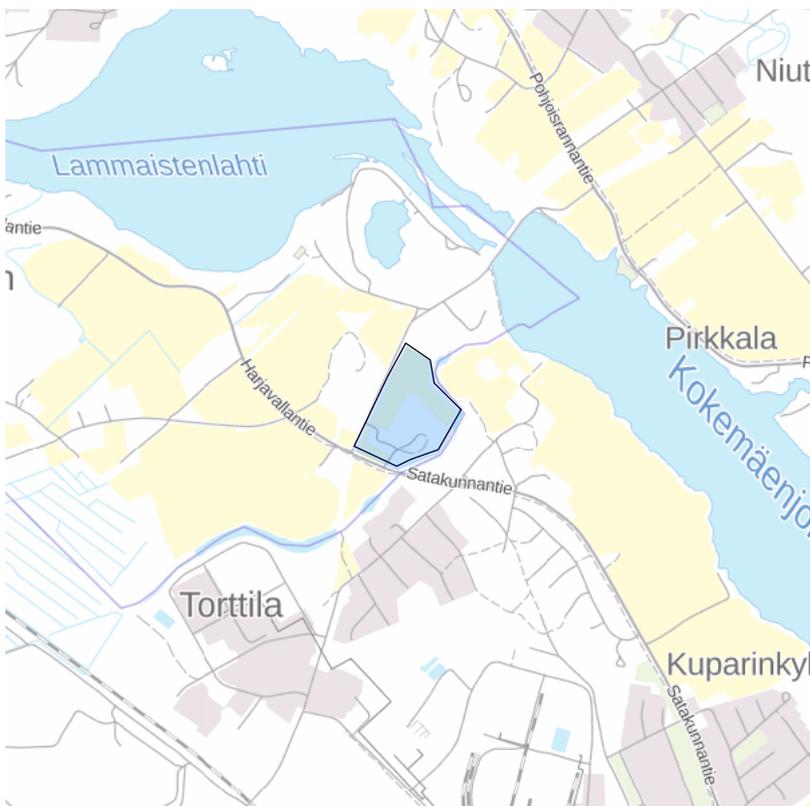
Uuloon tila

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Pentti Pere
Kuvausaika: 2012

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Pentti Pere
Kuvausaika: 2012

0 500 m

taustakartta Maanmittauslaitos WMTS 2017

Kunta: Nakkila
Kylä/kosa: Lammainen
Aluetyyppi: arvoalue

Arvotus: maakunnallisesti merkittävä

Museoalan ontologian käsitteet

maatalousrakennukset · maatilat · maatilojen päärakennukset ·

Kuvaus

Nakkilan kunnan puolella on Uuloon pihapiiri, jossa on runsaasti vanhaa rakennuskantaa. Päärakennuksen runko on peräisin 1800-luvun alusta. Rakennuksen nykyinen ulkoasu on vuoden 1909 korjauksen tulosta. Puistomaisen pihan toisella sivulla on lähes alkuperäisessä asussa säilynyt pirttirakennus 1800-luvun alusta. Kivinavetta on vuodelta 1896.

Arviointi

Kokemäenjoen ja Satakunnantien väliin sijoittuva edustava talonpoikaistalon pihapiiri valtakunnallisesti merkittävässä kulttuuriympäristössä.

Arvot:

historiallinen: asutushistoria, sosiaalihistoria

rakennushistoriallinen: edustavuus, alkuperäisyys, historiallinen todistusvoimaisuus

maisemallinen: osa valtakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta

Kohteet

Ei kohteita.

PAKKI - SATAKUNNAN MUSEO / ALUEEN INVENTOINTIRAPORTTI

Pohjanlahden rantatie, Keisarinranta - Leistilä

Kuvateksti: Hormistontie Nakkilan Leistilässä.
Kuvajaji: yleiskuva
Kuvaaja: Mikael Lähteenmäki
Kuvausaika: 20080801
Huomiot: N 6812570 E 232597 Pohjoiseen.

Kuvateksti: Vanha tie on kulkenut rukoushuoneen kohdalla Mikolantietä. Vasemmalla Hormistontie.
Kuvajaji: yksityiskohtakuva
Kuvaaja: Mikael Lähteenmäki
Kuvausaika: 20080801
Huomiot: N 6810370 E 230083 Etelään.

taustakartta Maanmittauslaitos WMTS 2017

Kunta: Nakkila
Kylä/kosa: Leistilä
Aluetyyppi: arvoalue

Arvotus: maakunnallisesti merkittävä

Museoalan ontologian käsitteet

liikenneväylät ·

Historia

Leistilän ja Tattaran kylät on asutettu varhaiskeskiajalla.

Laitilan, Rauman, Lapijoen, Eurajoen ja Leistilän kautta Ulvilaan mennyt rantatie on peräisin viimeistään myöhäiskeskiajalta. Pentti Papusen mukaan rantatietä ei korkeussuhteiden perusteella voi toisaalta ajoittaa 1300-lukua aikaisemmaksi. Rantatietä pitkin kulki osittain Turun ja Korsholman linnojen välinen hallinnollinen yhteydenpito. Tien huonokulkuisuudesta Ulvilan ja Korsholman välillä on mainintoja useissa lähteissä. Tämän vuoksi Pohjanmaalle matkattiin usein sisämaan Huovintien ja Kyrönkankaantien kautta.

Rauma ja Pori mainitaan vuosien 1645 postitaksassa ja näiden oletetaan olleen kihlakunnanpostinviejiä. Vuodesta 1676 alkaen posti kulki Vehmaasta Kalannin, Kodjalan, Ihoden ja Rauman kautta Eurajoelle. Eurajoelta postilinja jatkui Nakkilan Masian, Ulvilan, Porin, Söörmarkun ja Ahlaisten kautta Merikarvialle ja edelleen Pohjanmaalle.

Kuvaus

Raakkuunjärven ja Ulvilanahteen jälkeen kunta vaihtuu Nakkilaksi ja tie Hormistontieksi. Kyllijoen kohdalla vanha tielinja on kulkenut Suomen ja Hakalan kautta Pakarin kohdalle. Tie jatkuu metsäisessä maastossa matalahkoa harjua pitkin ja saapuu Hormistonmäelle, jossa vanha tie on kiertänyt Kuusiston ja Mikolantien yksityistien kautta rukoushuoneen vieritse. Hormistonmäellä on asutusta runsaasti. Tästä Leistilään asti tie kulkee avoimessa peltomaisemassa ja tien varressa on harvakseltaan asutusta.

Nakkilaa etelästä päin lähestyttäessä jo kaukaa maisemassa siintää vuonna 1937 valmistuneen Nakkilan funktionalistisen kirkon valkea profiili. Leistilässä vanhaa rantatien linjausta pystyy etenemään nykyisen paloaseman kohdille, minkä jälkeen vanha tie on jäänyt valtatie 2:n liikennejärjestelyjen alle ja tuhoutunut.

Inventoitu: 1.8.2008

Inventoijat: Jenny Alatalo ja Mikael Lähteenmäki

Leistilän ja Tattaran kuvaus muualla PAKKI-järjestelmässä:

Satakunnan rakennusperintö 2005 arvoluokka: valtakunnallinen

Laajan viljelytasangon laidalla sijaitsevat kaksi kylää, joissa on säilynyt monipuolisesti vanhaa rakennuskantaa. Osa valtakunnallisesti merkittävää rakennettua ympäristöä.

Kuvaus

Satakunnan rannikkoa myötäilevä, 1500-luvulta periytyvä postitie yhdisti aikanaan toisiinsa Turun ja Korsholman linnahallinnon. Pohjanlahden rantatie on hyväksytty valtakunnalliseksi matkailutieksi.

Keisarinrannan ja Nakkilan Leistilän välillä rantatien vanha linjaus on säilynyt. Tie on yleisessä käytössä Kyllijoen mutkaa ja rukoushuoneen Mikolantietä lukuun ottamatta.

Arviointi

Vanhan linjauksensa säilyttänyt historiallinen postitie 1500-luvulta.

Arvot:

historiallinen: liikenteen historia, hallintohistoria, kulttuurihistoria
maisemallisesti merkittävä

Kohteet

Ei kohteita.

PAKKI - SATAKUNNAN MUSEO / ALUEEN INVENTOINTIRAPORTTI

Pohjanlahden rantatie, Leistilä - Ruskila

Kuvateksti: Rantatie saapui Suomisentielle valtatie 2:n ylitettyään. Nykyisin paikalla on pyörätie ja puistoa.

Kuvalaji: yksityiskohtakuva

Kuvaaja: Mikael Lähteenmäki

Kuvausaika: 20080924

Huomiot: N 6813573 E 232578 Etelään.

Kuvateksti: Suomisentie kohti kivisiltaa ja teollisuusaluetta.

Kuvalaji: yleiskuva

Kuvaaja: Mikael Lähteenmäki

Kuvausaika: 20080924

Huomiot: N 6813578 E 232566 Luoteeseen.

Kuvateksti: Suomisentien kivisilta.

Kuvalaji: yleiskuva

Kuvaaja: Mikael Lähteenmäki

Kuvausaika: 20080924

Huomiot: N 6813732 E 232518 Luoteeseen.

Kuvateksti: Taaempänä Suomisentien kivisilta noin 1800-luvun puolivälistä.

Kuvalaji: yksityiskohtakuva

Kuvaaja: Mikael Lähteenmäki

Kuvausaika: 20080924

Huomiot: N 6813749 E 232486

Kuvateksti: Näkymä Pori-Tampere -rautatien kohdilta Suomisentien teollisuusalueelle.

Kuvalaji: yleiskuva

Kuvaaja: Mikael Lähteenmäki

Kuvausaika: 20080924

Huomiot: N 6814339 E 232620 Kaakkoon.

Kuvateksti: Näkymä Pori-Tampere -rautatien kohdilta Ratatielle. Masia, Nakkila.

Kuvalaji: yleiskuva

Kuvaaja: Mikael Lähteenmäki

Kuvausaika: 20080924

Huomiot: N 6814415 E 232627 Luoteeseen.

Kuvateksti: Kivinavetta Ratatien varrella Masiassa.

Kuvalaji: yleiskuva

Kuvaaja: Mikael Lähteenmäki

Kuvausaika: 20080924

Huomiot: N 6814554 E 232640 Luoteeseen.

Kuvateksti: Porintie vasemmalla. Lyhyt soratie oikealla on osa vanhaa rantatietä ja Huovintietä.

Kuvalaji: yleiskuva

Kuvaaja: Mikael Lähteenmäki

Kuvausaika: 20080924

Huomiot: N 6815494 E 232411 Luoteeseen.

Kunta: Nakkila
Kylä/kosa: Masia
Aluetyyppi: arvoalue
Arvotus: maakunnallisesti merkittävä

Museoalan ontologian käsitteet

liikenneväylät ·

Historia

Leistilän, Tattaran ja Masian kylät on asutettu jo varhaiskeskiajalla.

Laitilan, Rauman, Lapijoen, Eurajoen ja Leistilän kautta Ulvilaan mennyt rantatie on peräisin viimeistään myöhäkeskiajalta. Pentti Papusen mukaan rantatietä ei korkeussuhteiden perusteella voi toisaalta ajoittaa 1300-lukua aikaisemmaksi. Rantatietä pitkin kulki osittain Turun ja Korsholman linnojen välinen hallinnollinen yhteydenpito. Tien huonokulkuisuudesta Ulvilan ja Korsholman välillä on mainintoja useissa lähteissä. Tämän vuoksi matkajien reittivalinta osui sisämaan Kyrönkankaantiehen. Vanha rantatie yhtyy Huovintiehen Nakkilan Masiassa, josta se kulkee Ulvilaan vanhaa Huovintien reittiä.

Rauma ja Pori mainitaan vuosien 1645 postitaksassa ja näiden oletetaan olleen kihlakunnanpostinviejiä. Vuodesta 1676 alkaen posti kulki Vehmaasta Kalannin, Kodjalan, Ihoden ja Rauman kautta Eurajoelle. Eurajoelta postilinja jatkui Nakkilan Masian, Ulvilan, Porin, Söörmarkun ja Ahlaisten kautta Merikarvialle ja edelleen Pohjanmaalle.

Kuvaus

Valtatie 2:n liikennejärjestelyjen ja paloaseman rakentamisen vuoksi rantatie on tältä osin pääosin tuhoutunut. Tie jatkuu Suomisentielle laskeutuvan pyörätien kohdalla. Villilän vuodelta 1852 oleva kartano rakennuksineen jää tien itäpuolelle. Luonnonkivistä holvattuja yksiaukkoisia kivisiltoja on Nakkilassa jäljellä enää kaksi, joista Suomisentiellä vanhan Pappilan läheisyydessä oleva kivisilta on peräisin noin 1800-luvun puolivälistä.

Tehdasalueella vanha tie on kadonnut. Tie jatkuu Masian kylän kohdalla kohti pohjoista ensin Ratatienä, sitten Myllärintienä. Tienvarsimaisema koostuu pienipiirteisestä maalaistiestä, jossa lähes kiinni on muun muassa vuodelta 1900 peräisin oleva Talonpojan tilan kivinen navettarakennus. Kapea tie ja vanha rakennuskanta luovat yhdessä erittäin rauhallisen ja maalaismaisen vaikutelman. Myllärintien lounaispuolella avautuu peltoaukea ja koillispuolella on enimmäkseen asuinalueita.

Turusta Oripäähän, Köyliön ja Kokemäen kautta Ulvilaan kulkenut Huovintie on liittynyt rantatiehen Masiassa, jonka jälkeen Huovintie ja rantatie ovat jatkuneet Ulvilaan samaa linjausta. Myllärintien ja Porintien liittymässä vanha tie on kadonnut. Porintietä vanha linjaus on ensin jatkunut loivasti mutkittlevana luoteeseen Takaveräjängöjän yli ja edelleen Ruskilan kylän halki näyttävässä maalaismaisemassa.

Villilän kartanon kuvaus muualla PAKKI-järjestelmässä:

Satakunnan rakennusperintö 2005 arvoluokka: valtakunnallinen
1800-luvun keskivaiheen edustava kartanorakennus näkyvällä paikalla. Osa valtakunnallisesti merkittävää rakennettua ympäristöä.

Masian kylän kuvaus muualla PAKKI-järjestelmässä:

Satakunnan rakennusperintö 2005 arvoluokka: valtakunnallinen
Keskiaikaisperäistä kyläasutusta historiallisen tien varrella Kokemäenjoen kulttuurimaisemassa. Osa valtakunnallisesti merkittävää rakennettua ympäristöä.

Nakkilan kirkon kuvaus muualla PAKKI-järjestelmässä:

Satakunnan rakennusperintö 2005 arvoluokka: valtakunnallinen
Funktionalistisen kauden kirkkoarkkitehtuuria maisemallisesti hallitsevalla paikalla. Osa valtakunnallisesti merkittävää rakennettua ympäristöä.

Anolan kartano PAKKI-järjestelmässä:

Satakunnan rakennusperintö 2005 arvoluokka: valtakunnallinen
Historiallinen kartanoalue, jossa päärakennus edustaa kartanoarkkitehtuurin nuorinta kerrostumaa. Osa valtakunnallisesti merkittävää kulttuuriympäristöä.

Kuvaus

Satakunnan rannikkoa myötäilevä, 1500-luvulta periytyvä postitie yhdisti aikanaan toisiinsa Turun ja Korsholman linnahallinnon. Pohjanlahden rantatie on hyväksytty valtakunnalliseksi matkailutieksi.

Valtatie 2:n liikennejärjestelyjen sekä Suominen Kuitukankaat Oy:n kohdalla vanha tielinjaus on tuhoutunut. Rautatien koillispuolelta Masiasta Ruskilaan vanha tielinjaus on säilynyt.

Arviointi

Vanhan linjauksensa säilyttänyt historiallinen postitie 1500-luvulta.

Arvot:

historiallinen: liikenteen historia, hallintohistoria, kulttuurihistoria
maisemallisesti merkittävä

Kohteet

Ei kohteita.